

Warszawa, 16 stycznia 2020 r.

Stanowisko Unii Metropolii Polskich w sprawie wdrożenia w Polsce Rozszerzonej Odpowiedzialności Producentów (ROP)

Unia Metropolii Polskich od wielu lat wyraża swoje stanowisko w zakresie odpowiedzialności producentów wprowadzających na rynek opakowania, by finansowali proces selektywnej zbiórki opakowań, który obecnie utrzymywany jest wyłącznie przez mieszkańców. Uważamy, że obecny brak odpowiedzialności producentów w wielu miastach doprowadził do destabilizacji systemów Gospodarki Odpadami Komunalnymi (GOK), co skutkuje m.in. koniecznymi podwyżkami opłat dla mieszkańców za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Postawienie gminom wysokich zobowiązań odnoszących się do poziomów recyklingu, bez systemowych rozwiązań w finansowaniu gospodarowania odpadami, w tym partycypacji przemysłu (producentów produktów wprowadzanych na rynek) nie przyniesie oczekiwanych rezultatów, a przyczyni się głównie do wzrostu kosztów ponoszonych jedynie przez mieszkańców.

Jesteśmy zdumieni, że mimo wyraźnego zapisu w przyjętym w 2016r. przez Radę Ministrów Krajowym Programie Gospodarki Odpadami i obowiązku wynikającym z przepisów unijnych Polska nadal nie wdrożyła żadnych rozwiązań, które w sposób adekwatny przenosiłyby koszty gospodarki odpadami opakowaniowymi na ich faktycznych producentów.

Przede wszystkim uważamy, że ze względu na fakt, iż obecnie to mieszkańcy, poprzez opłatę wnoszoną do gminnego systemu GOK, ponoszą wszystkie koszty związane z zagospodarowaniem i odbiorem odpadów opakowaniowych (z nieruchomości, miejsc publicznych oraz PSZOK), tym samym to oni powinni być docelowo beneficjentem środków pochodzących od producentów opakowań, np. w postaci opłaty produktowej dostosowanej do jakości (recyklingowości, możliwości powtórnego wykorzystania) wprowadzanego na rynek opakowania. Opłata produktowa, pochodząca od producentów opakowań, powinna pokrywać wszystkie koszty związane z gospodarką odpadami opakowaniowymi (odbiór i zagospodarowanie), łącznie z edukacją, rozwojem organizacji odzysku oraz systemu kaucyjnego i depozytowego.

Patrząc w przyszłość uważamy, że docelowo system zagospodarowania i odbioru odpadów opakowaniowych od mieszkańców mógłby być zorganizowany wokół organizacji odzysku, które jednocześnie odpowiedzialne byłyby za osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i powtórnego wykorzystania odpadów, za co dzisiaj odpowiadają polskie samorządy. Konieczne jest tutaj określenie okresu przejściowego na zbudowanie nowego systemu gospodarki odpadami opakowaniowymi, wpisującego się w pryncypia gospodarki cyrkularnej.

Mając na uwadze obecny stan gospodarki odpadami komunalnymi w gminach, jak i szereg wymogów w tym zakresie, uważamy, że najpilniejszym jest:

1. Wprowadzenie opłaty produktowej, która pokrywałaby koszty zbierania i zagospodarowania odpadów opakowaniowych ponoszone obecnie przez mieszkańców, uiszczanej przez producentów i importerów.
2. Ustalenie i egzekwowanie sankcji finansowych dla producentów za wprowadzanie na rynek opakowań nienadających się do recyklingu i powtórnego wykorzystania.
3. Zbudowanie kompleksowego - rządowego systemu wsparcia dla rozwoju rynku recyklingu, w tym rynku samorządowego.
4. Standaryzacja opakowań zwrotnych określona normami pod rygorem kar za wprowadzanie w obrót opakowań nienormatywnych.
5. Zorganizowanie w Polsce rynku dla wtórnego politereflanu etylu (rPET), by zaprzestać sprowadzania go z zagranicy, w celu spełnienia przez producentów wymogu zawartości w nowych produktach opakowaniowych surowca wtórnego.

Wdrożenie ROP do obecnego systemu gospodarki odpadami w gminach jest niezbędne dla jego rozwoju i stabilizacji, jak również docelowo zgodne z główną zasadą Dyrektywy odpadowej Parlamentu Europejskiego czyli *polluter pays principle* (zanieczyszczający płaci), a nie jak do tej pory, bez względu na swoje upodobania konsumenckie, za wszystko płacą mieszkańcy w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi.